

॥ २ ॥ ३ ॥ धारणावधारणमिश्चयइत्यर्थः ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ मुनीतंगुरुशिक्षा ॥ ८ ॥ ९ ॥ प्रहीणाःश्रान्ताअपीत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ पुत्रगृद्धिभिःपुत्रकर्मैः ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ यहणीवि

व्याधउवाच श्रुतिप्रमाणोधर्मोयमिति वृद्धानुशासनं ॥ सूक्ष्मागतिर्हि धर्मस्य बहुशाखात्यनंतिका ॥ २ ॥ प्राणांतिके विवाहे च वक्तव्यमनृतं भवेत् ॥ अनृते न भवेत्सत्यं सत्ये नैवानृतं भवेत् ॥ ३ ॥ यद्भूतहितमत्यंतं तत्सत्यमिति धारणा ॥ विपर्ययकृतो धर्मः पश्य धर्मस्य सूक्ष्मतां ॥ ४ ॥ यत्करोत्यशुभं कर्म शुभं वा यदि सत्तम ॥ अवश्यं तत्समाप्नोति पुरुषो नात्र संशयः ॥ ५ ॥ विषमां च दशां प्राप्नो देवान् गृहंति वै भृशं ॥ आत्मनः कर्मदोषाणि न विजानात्यपंडितः ॥ ६ ॥ मूढो नैकृतिकश्चापि चपलश्च द्विजोत्तम ॥ सुखदुःखविपर्यासान्सदा समुपपद्यते ॥ ७ ॥ नैनं प्रज्ञासुनीतं वात्रायते नैव पौरुषं ॥ यो यमिच्छेद्यथाकामं तंतं कामं स आप्नुयात् ॥ ८ ॥ यदिस्यादपराधीनं पौरुषस्य क्रियाफलं ॥ संयताश्चापि दक्षाश्च मतिमंतश्च मानवाः ॥ ९ ॥ दृश्यंते निष्फलाः संतः प्रहीणाः सर्वकर्मभिः ॥ भूतानामपरः कश्चिद्विंशति ॥ १० ॥ वंचनायां च लोकस्य स सुखी जीवते सदा ॥ अचेष्टमपि चासीनं श्रीः कंचिदुपतिष्ठति ॥ ११ ॥ कश्चित्कर्माणि कुर्वन् हि न प्राप्य मधिगच्छति ॥ देवानि ह्वातपस्तस्त्वरूपणैः पुत्रगृद्धिभिः ॥ १२ ॥ दशमासधृता गर्भजायंते कुलपांसनाः ॥ अपरे धनधान्यैश्च भोगैश्च पितृसंचितैः ॥ १३ ॥ विपुलैरभिजायंते लब्धास्तैरेव मंगलैः ॥ कर्मजा हि मनुष्याणां रोगानास्यत्र संशयः ॥ १४ ॥ व्याधयो विनिवार्यंते व्याधैः क्षुद्रमृगा इव ॥ ते चापि कुशलैर्वैद्यैर्निपुणैः संभृतौषधैः ॥ १५ ॥ व्याधयो विनिवार्यंते मृगा व्याधैरिव द्विज ॥ येषामस्ति च भोक्तव्यं ग्रहणीदोषपीडिताः ॥ १६ ॥ न शक्नुवंति ते भोक्तुं पश्य धर्मभृतां वर ॥ अपरे बाहुबलिनः क्लिश्यंति बह्वोजनाः ॥ १७ ॥ दुःखेन चाधिगच्छंति भोजनं द्विजसत्तम ॥ इति लोकमनाक्रंदं मोहशोकपरिप्लुतं ॥ १८ ॥ स्रोतसाऽसकृदाक्षिप्तं क्रियमाणं बलीयसा ॥ न ध्रियेयुर्न जीर्येयुः सर्वस्युः सर्वकामिकाः ॥ १९ ॥ नाप्रियं प्रतिपश्येयुर्वशित्वं यदि वै भवेत् ॥ उपर्युपरिलोकस्य सर्वो गंतुं समीहते ॥ यतते च यथाशक्ति न च तद्वर्तते तथा ॥ २० ॥ बहवः संप्रदृश्यंते तुल्यनक्षत्रमंगलाः ॥ महत्तु फलवैषम्यं दृश्यते कर्मसंधिषु ॥ २१ ॥

दृष्टभरोगः ॥ १६ ॥ १७ ॥ अनाक्रंदं अस्वहायं आक्रंदः क्रंदने द्धाने मित्रदारुणयुद्धयोरिति मेदिनी ॥ १८ ॥ स्रोतसा कर्मप्रवाहेण असकृत् आक्षिप्तं आधिभ्याधिभिस्ताडितं क्रियमाणं अकशं ॥ १९ ॥ ननु सर्वपितृव्यशास्त्रदृश्यंते नैत्याहनेति ॥ २० ॥ बहव इति देवज्ञशास्त्रमपि न्यभिचारिफलमित्याशयः ॥ २१ ॥